

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 2. An Jus Patronatus vel Advocatiæ per hæreditariam Successionem transferri possit in alios?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

fitas quoad dominium vel saltem utile transferatur. Et ideo, qui villam v. g. accipit solum in pignus, licet illi annexum sit Jus Patronatus, non acquirit Jus Patronatus, quia in pignoratium nec directum, nec utile dominium rei pignoratæ transit. Sic Fagnanus cit. n. 16.

3154 Præter hæc not. si Jus Patronatus castrum, vel arci alicui annexum sit, non propterea castrum posse carius vendi; aliàs tacite venderetur Jus Patronatus; sic Azor p. 2. l. 6. c. 20. q. 8. Castropalaus tr. 13. D. 2. p. 4. n. 10. Not. 2. Contra Suar. lib. 4. de Simon. c. 57. n. 13. Simoniacam venditionem Juris Patronatus esse invalidam. Illud enim in neminem transferri potest, in quem Ecclesia non consentit. Nam hoc jus ex voluntate Ecclesie communicatur, & non aliter: in emptorem autem Simoniacum Ecclesia non consentit: Sic Azor cit. q. 8. Not. 3. per universitatem rei, cum qua Jus Patronatus illi annexum, accessorie transit, hoc loco intelligi; non rem aliquam particularem, sed eam, cui jura universitatis, ut est civitas, castrum, pagus, villa, aut fundus, cui jura, ut jurisdictio, servitutes, onera, actiones &c. annexa sunt; sic Azor cit. & Abbas c. ex literis de consecr. Ecclesie. n. 10.

§. 2.

An Jus Patronatus vel Advocatia per hæreditariam Successionem transferri possit in alios?

3155 **R**esp. posse cum universitate bonorum, quibus annexum est, idque vel ex testamento, vel ab intestato; nec solum ad hæredes suos, seu descendentes, sed etiam ad extraneos, sive mares, sive foeminas c. 1. de Jure Patronatus ubi dicitur, quod Ecclesia inter hæredes Patroni dividenda non debent, & si similitates insurrexerint, propter quas Sacerdos suo ibi officio canonice fungi non possit: si aliter provideri non poterit, præcipiatur ab Episcopo, ut nullo modo ibi Missarum solemnia celebrentur, donec ad concordiam redeant, & Ecclesia Sacerdotem canonicè habeat, qui liberè suum Ministerium valeat exercere. Pro hujus explicat. Not. dupliciter jus Patronatus alicui competere posse 1. ratione personæ, quod tibi,

tuisque hæredibus & Successoribus competit ob fundatam Ecclesiam, vel privilegium à Romano Pontifice concessum; aliud, quod tibi competit ratione alicujus villæ, castri, & prædii, cui est ex fundatione jus Patronatus annexum. Primum voco Jus Patronatus personale, quia à rebus, & possessionibus est distinctum, & personam comitatur. Secundum est reale, quia rebus ipsis inhaeret, quibus positus, dicendum hoc Jus Patronatus successionem omnino acquiri posse; constat 1. ex textu dicti c. 1. ubi hoc aperte supponitur. 2. ex c. Considerandum 16. q. 7. ubi Gregorius, considerandum, inquit, est, de Ecclesiis, qua inter Cohæredes divisa sunt, quatenus, si secundum providentiam, & admonitionem Episcopi, Cohæredes eas voluerint tenere, & honorare faciant. Sin autem hoc contradixerint, in Episcopi potestate maneat, utrum eas consistere permittat, aut reliquas inde auferre velit.

Præter hæc not. Jus Patronatus personale quidem transire in hæredem, ut dictum est, cum universitate bonorum; non autem, si quis institutus sit in certa re. Nam talis habetur instar Legatarii L. pen. C. de hæred. instit. nisi tamen illa res certa contineat universitatem bonorum. c. ex literis 7. h. 2. quod loquitur de villa alicui in firmam, hoc est quoad dominium utile concessa.

Not. 2. quando sunt plures Patroni hæredes, jus præsentandi non esse penes singulos, sed omnes collectivè, & in solidum; secus est de reliquis effectibus Patronatus c. perlatum 1. h. 2. Hinc talibus non licet convenire, ut unus habeat Patronatum in una parte Ecclesie v. g. in uno altari; alius, in alia parte; colligitur ex integra lectione cit. c. 1. Nec licet illis, redditus, & possessiones Ecclesie inter se dividere, sic, ut quis sit Advocatus horum, alter aliorum. Abb. in cit. c. 1. n. 6. quamvis liceat illis convenire, ut unus præsentet, cum primò Ecclesia vacaverit, alter cum secundo; & sic deinceps. Clement. plures 32. §. ut facilius, de Jure Patron. Nam hæc divisio juris Patronatus est solum ratione temporis.

Not. 3. licere illis etiam facere divisionem ratione locorum, seu Ecclesiarum, ut unus præsentet in hac, alter in alia

alia Ecclesia, idque ad facilitandas provisiones Ecclesiarum, & vitandas discordias inter Patronos. Clement. cit. item præsentare ad eandem Ecclesiam plures simul, vel successivè; gl. in cit. Clem. V. *liberè*. Sed hoc intellige de illis, qui possunt variare, ac fundationem fecerunt ex bonis patrimonii gl. ibid. V. *præsentare*.

3159 Quæstio ulterior est, 1. An Jus Patronatus transeat ad hæredem fidei commissarium? R. quod communis sententia negat, volens illud manere penes hæredem directum; sic Vivianus de Jure Patron. l. 1. c. 2. n. 73. sed affirmativam teneri à Zoëtio de Jure Patron. & Molina nostro *tr. 2. de Jus. D. 138.* qui ait, affirmativam sufficienter probari, quod argumenta sententia negantis intentum non probent efficaciter. Nam, 1. Jus Patronatus Ecclesiasticum non continet solum honorem, sed etiam commodum, pretio æstimabile, nimirum Jus alimentorum in casu inopiæ, ut dixi n. & possit in dotem dari accessorie cum bonis, quibus annectitur. Nam Jus Patronatus cum universitate rerum, & jurium transit, c. *ex literis. 7. h. r.* Nec obstat, quod Jus Patronatus non acquiratur jure hæreditario, nimirum *directè*, universitatem enim bonorum naturaliter sequitur, accessorie, & tanquam aliquid annexum; non tanquam aliquid hæreditarium; & tamen jus sepulchri, & Advocatia civilis, non transeat ad hæredem fideicommissarium, (quia de his jure civili sic cautum est) aliud tamen est de Jure Patronatus Ecclesiastici, secundum Canones. Hoc enim competere potest etiam non hæredi, jure accessionis (cum sequatur universitatem bonorum, quibus annexum est) qualis est universalis possessor bonorum, imò etiam usufructuarius. Barbosa in c. *ex literis. 7. h. r. n. 7.*

3160 Quæstio est 2. an divisione hæreditatis Judex possit uni ex cohæredibus adjudicare Jus Patronatus? R. si bona dividantur æqualiter inter hæredes, Jus Patronatus manet penes omnes in solidum, cum dividi non possit ex dictis, & non sit major ratio pro uno, ac altero; & ideo c. 1. *h. r.* prohibetur divisio Ecclesiæ inter hæredes, quibus adde, si quis hæredum accepit minus de bonis, compensationem ad æqualitatem non posse fieri adjudican-

do illi Jus Patronatus; quia hoc non recipit æstimationem sine simonia; Sic Abbas in c. *querimoniam 9. h. r. n. 3.* & quamvis in c. *ex insinuatione 14. h. r.* dicatur, quod Patronus etiam sine consensu Episcopi possit jus suum alteri cedere; intelligitur tamen de cessione facta Compatrono, sine interventu pretii; de quo V. Barbosa in dict. c. 14. n. 5.

Quæstio est 3. ad quem pertineat Jus Patronatus gentilicium, extincta familia? *Gentilicium* dicitur, quod servatur illis, qui sunt de familia; seu agnatione fundatoris, quo posito R. illud, extincta familia, non transire ad hæredes extraneos, agnatorum, si fundator expressè voluit, ut tantum pertineat ad agnatos, seu illos, qui sunt *de familia*. Et tali casu Ecclesia fit libera. Idem est, si sit reliquum *masculis tantum*; Fagnanus in c. 1. *h. r. à n. 22.* secus est, si fundator non restrinxit ad *familiam*, & agnatos *tantum*, idque ex provisione legis. Nam in hoc puncto casus in fundatione omisissus, extincta familia relinquatur sub dispositione juris communis. Nec obstat, quod fundator dixerit: *Volo Jus Patronatus manere penes meam familiam*, esto non apponat particulam taxativam *tantum*; hoc enim intelligitur *tandem*, *quandiu illa extat*, non autem secus.

Coeterum, etsi *familia* appellatione in dubio veniat familia continue, seu passivè, prout scilicet continet omnes agnatos etiam transversales, ut tenet Card. Seraph. decis. 1438. n. 4. tamen, quando constat testatorem sensisse *tantum* de familia activè, seu effectivè, veniunt solum descendentes ab ipso testatore; non autem transversales, ut notat Surdus *conf. 247. n. 12.* & Barbosa *de appell. verb. appell. 94. n. 2.* ubi ampliat, & multifariam limitat positam resolutionem.

Familia appellatione comprehenduntur 3161 foeminas, sumitur ex *auth. de restit. fideicom. l. voluntas C. de fideicom.* & tenent Alex. *conf. 51. n. 12.* & Card. Tusch. *pract. concl. rom. 2. lit. D. concl. 22. n. 4.* quod amplia, ut procedat, etiamsi dictum esset, ut bona remaneant *in familia*; imò, si diceretur, ut conserventur *in familia*; licet ejus filii non comprehendantur. Vide plura ad hanc rem apud

apud Barbosam citatum à n. 16. & à n. 25. ubi late pro utraque parte discutit, an familia appellatione veniat scemina nupta ad fideicommissum quòd Testator voluit remanere in familia.

Deinde ut magis pateat quousque extendatur familia significatio: si ponatur à testatore conditio, ut hæres, vel Legatarius ineat matrimonium cum aliqua de familia, intelligi debet de persona, quæ sit in gradu permisso à Jure Canonico, juxta Sanchez de matr. l. 1. D. 33. n. 9. Deinde familia nomine in testamento, quando plures sunt familiae ejusdem cognominis, venit illa tantum, de qua natus est ipse testator, ut docet Menochius conf. 233. à n. 16.

3163 Præter hæc not. familia appellatione in prohibitione alienationis, non contineri extantes ultra quantum gradum, nisi facta sit prohibitio per verba præcisã, & universalia: puta, si testator dicat quòd vult bona sua perpetuò apud suos, seu in sua familia remanere: quia tunc venient sine termino, ut tenet Steph. Marchin, concl. 228 p. 9. Familia sua appellatione in testamento veniunt descendentes à testatore, ut tradit Menoch. conf. 1177. à n. 5. & 7. subdit, quòd testator vocans familiam, ut in ea bona conferentur, intelligitur solum vocasse suam, & n. 10. dicit, quòd familia sua recte, vel transversali relicto, censetur de transversaliibus inter se, à testatore tamen descendentibus.

3164 Quæstio est 4. an Jus Patronatus hæreditariâ successione transeat ad Monasterium? B. posse accessoriè, si à Patrono instituat hæres universitatis bonorum, cui annexum est; vel, si in Monasterio bonorum capaci profiteatur, quia per talem ingressum omnia ipsius bona, de quibus ante non disposuit, transeunt ad Monasterium, ut aliàs dixi in tr. Theol. de Jure, & Just. & docet Ascanius Tambur. de jure Abbat. tom. 3. D. 9. q. 28. à n. 1. si autem illud habuit solum jure sanguinis, penes Monasterium manet, dum professus vivit; & post ejus mortem, transit ad hæredes consanguineos.

Tom. 111.

S. 3.
Quibus aliis modis Jus Patronatus possit alienari?

PRIMA quæstio est, an Patronatus per donationem possit ad alios transire? de hoc agitur 1. in c. illud s. h. r. ubi dicitur: illud prætereundum non est, quòd, si laicus, Episcopo inconsulto, Ecclesiam non vacantem concedit religiosæ domui, & postea, cum vacaverit, ad præsentationem ejusdem Laici Clericus ibi fuerit per dioecesanum Episcopum institutus: prior concessio secundam institutionem, quo minus habeatur rata, & firma, non potest aliquatenus impedire: cum illa concessio de jure nullius potest esse momenti, tum quia de re non vacante facta est, tum quia Laicus sine autoritate Episcopi nemini potest Ecclesias dare, licet religioso loco Jus Patronatus conferendi liberam habeat facultatem. Si verò Jus Patronatus, vacante Ecclesiâ, religioso loco contulerit, & aliquis sine præsentatione fratrum ejusdem loci fuerit in ipsa Ecclesia institutus, jus secundum rigorem juris est institutio irritanda.

Deinde in c. Unico cod. in 6. ibi: si Laicus Jus Patronatus Ecclesiæ sibi competens, eidem, vel alteri Ecclesiæ, seu loco religioso duxerit conferendum: hujusmodi collatio (quamvis absque assensu Episcopi facta fuerit) efficax est censenda; per præfatam tamen collationem juri Episcopi, qui eidem assensum non præbuit, nolumus in aliquo derogari. Ex his juribus sequitur 1. quòd Laicus, habens Jus Patronatus jure proprio, sive privato, possit illud etiam sine Episcopi consensu, donare, etiam solitariè sumptum, Ecclesiæ, Monasterio, vel alteri loco Religioso; ratio sumitur ex cit. c. illud, ibi: licet religioso loco Jus Patronatus conferendi liberam habeat potestatem, & c. unico, ibi: quamvis absque assensu Episcopi (nimirum collatio Juris Patronatus) facta Ecclesiæ, efficax est censenda.

Sequitur 2. quòd etiam possit Jus Patronatus sibi competens, absque assensu Episcopi, donare ipsi Ecclesiæ, cujus Patronatum habet; patet ex c. unico, ibi: si Laicus Jus Patronatus, sibi competens, eidem, vel alteri Ecclesiæ, seu loco religioso duxerit conferendum, &c. ut supr. & tali casu Ecclesiæ prius Patronata, re-

Zzz

dit ad